

isključeno, da se i riječi i događaji dadu protumačiti i u jednom smislu, koji isključuje pomisao na blizi konac svijeta. Jedan francuski kritičar čak je rekao, da bi bolje bilo, kad ova knjiga ne bi bila ni napisana! Toga mi ne ćemo reći, šta više: reći ćemo, da je dobro, što je napisana, jer je kadra, ako ništa drugo, a ono nametnuti svakome ozbiljnu misao o velikom zlu, u kojemu živimo i o potrebi popravka i obraćenja k Bogu Ocu i Stvoritelju.

Autor raspreda o glasovitom Malakijinom proročanstvu: zatim navodi proročanstva sv. Cezarija († 542), Jeronima Botin († 1429), ven. Holzhausera (17. vijek), P. Kaliksta († 1751), opatije d'Orval (1789), po tom proročanstvu padovanskog monaha, koji je unapred nabrojio imena sviju papa od Benedikta XIV. dalje, a da se nije prevario osim kod Benedikta XV., kojega je nazvao Pavlom VI. Slijede svjedočanstva novijeg datuma, među njima i značajne riječi Pija X. da će ili on ili jedan od njegovih nasljednika bježati iz Vatikana preko lješina svojih svećenika. Mnogo toga ima, što bi mi, ljudski govoreći, mogli doživjeti, pa se prema tome i osvjeđočiti o, recimo, vjerojatnosti ovih izvoda. Svima ovim privatnim dokumentima daje autor bez ustručavanja karakter svrhunaravnih svjedočanstava, što je možda, i prebrzo i presmiono rečeno.

Knjiga je zapravo osnovana na djelima *Novaye-Savigny: Demain...?* i E. Daniela: *Serait-ce vraiment la fin des temps?* Zaslужuje, da se pročita.

A. Ž.

Der Grosse Herder. Nachschlagewerk für Wissen und Leben. 4., völlig neubearbeitete Auflage von Herders Konversationslexikon. 12 Bände und 1 Welt- und Wirtschafts atlas. Lex. 8°, Freiburg im Breisgau, Herder.

XII. Band: *Unterführung bis Zz.* Mit Anhang: A. Systematisches Verzeichnis der Rahmenartikel, Tafeln, Bildseiten oder Bildgruppen. B. Ergänzende Verweisungen. Mit vielen Bildern im Text, 47 Rahmenartikeln und 13 Bildseiten. (VI S., 1702 Sp. Text u. 144 Sp. Beilagen: 23 mehrfarbige Stadt- bzw. Planbeilagen, 6 mehrfarbige Kunstdrucktafeln, 17 Schwarzdrucktafeln u. 3 einfarbige Tiefdrucktafeln; zusammen 1613 Bilder.) 1935. In Halbleder mit Kopffarbschnitt 34.50 M.; in Halbfranz mit Kopfgoldschnitt 38 M.

S ovim 12. sveskom dovršeno je izdanje novoga velikog Herderovog leksikona. To djelo obuhvata 12 svezaka teksta i 1 svezak napose kao gospodarski atlas. U njemu je preko 180.000 riječi, na stotine čitavih članaka, koji ukratko, ali iscrpivo obrađuju po neku stvar (na pr. svjetski rat, versajski ugovor, Providnost, pučka pjesma, vitalizam, novinstvo, celula i sl.), preko 20.000 slika malih i velikih, u boji i bez boje. Čitavo djelo na finom papiru, elegantno i dostojno ne samo nakladne kuće Herder, nego i katoličkog savremenog poduzetnog duha. Mi smo o njemu više puta progovorili, pa i ovom zgodom popraćujemo ovaj posljednji svezak s najljepšom preporukom osobito našoj omladini.

Ne ustručujemo se naglasiti: našoj omladini, ne isključujući tu ni pošto ni naše katoličke omladine, jer znamo, koliko je u mnogim i teškim pitanjima nedostatno i manjkavo znanje te omladine. Nije doduše leksikon ono vrelo, odakle bi ona imala crpsti svoje znanje; zato su knjige, izvori

i ozbiljan studij. Ama u tome i jest zlo: da mi današnju omladinu teško predobivamo za ozbiljan i dubok studij. Pa zato neka barem ono, što kako tako znađe, bude solidno i ispravno, kako to može dati jedan leksikon kao što je Herderov.

Njegova je odlika o tomu, da se može čitati i kao knjiga baš radi toga, što zaokruženo znanje pruža u spomenutim člancima (»Rahmen-artikel«), što je kršćanski, što je savremen i što je blizu potrebama života. Po gdjejoja je stvar napuštena, koja nema naročite veze s današnjim pogledima na životne potrebe. A sve je uvijek radeno s pogledom uprtim na visoki etički ideal čovječanstva, s dužnim poštovanjem prema vjeri i svim kulturnim tekovinama ljudskim. Mislím, da se ni inovjerci ne će moći potužiti na nj, jer je objektivnost prva odlika svakog katoličkog pothvata. Jedino u pitanjima političke prirode, tu dolazi do izražaja njemačko gledište, osobito kako se formiralo nakon rata. U tim se pitanjima svatko ne će složiti sa stanovištem pisaca pojedinih dijelova. Ali, konačno, to je razumljivo, i mi kao inostranci, ne smijemo toga zamjeriti.

U prilikama u kakovima mi živimo i prema sretstvima, s kakovima raspoložemo, mnogo će vode proteći Savom, dok mi uzmogremo imati svoj leksikon, koji bi odgovarao katoličkom naziranju na svijet; pa zato preporučujemo našem svećenstvu i našoj katoličkoj laičkoj publici, da nabavi ovaj Herderov leksikon. Nikada se ne će pokajati. Nema sumnje, da će se djelo sada, kad je dovršeno, moći za kratko vrijeme dobiti i nešto jeftinije od originalne cijene, a što je glavno i na otplatu. To će i društvima i pojedincima olakšati nabavu.

A. Ž.

L'homme Pierre: Mariage et fécondité selon les exigences de la loi morale. Paris 1935, P. Téqui, 8, str. 55. Fr. 3.—

Grimaud Charles: Foyers brisés, aux veufs, aux veuves, aux abandonnés. Paris 1936. P. Téqui, 8°, str. IX+282. Fr. 12.—

1. — Knjižica radi o problemu periodičkog uzdržavanja u braku u smislu izvoda Knaus-Oginove teorije, a u interpretaciji dr. Smuldersa. O stvari se danas govori s puno naučnog pouzdanja, pa se pojedini moraliste ne ustručavaju periodičko uzdržavanje u braku pretstaviti kao jedno naročito sretno sretstvo u izvjesnim poteškoćama, što ih sobom nosi bračni život. I autor ove knjižice to čini, no nipošto neoprezno i neograničeno, nego u granicama moralno dozvoljenoga.

Ne donosi ništa nova, nego samo poučava, ali uz potrebne napomene opreza i rezerve u ovako važnoj stvari. Spominje i do sada izašle knjige o tom problemu na francuskom i stranim jezicima.

Potpisani će također, ako Bog dâ zdravlja, u najskorije vrijeme izdati istu takovu knjigu za informaciju našem svećenstvu, a po njihovom izboru i odobrenju i onim katoličkim obiteljima, koje zaslužuju, da im se u ovoj stvari s uputom izade u susret.

2. — Naša sredina, priznajmo, posvećuje veoma malo pažnje onima, koje je između njih život teško pogodio i ognjišta im polomio... zapretao onu vatru, koju su oni stupajući u brak zapalili s toliko ljubavi, žrtava, suza i nada. Mi jedva dospijevamo, da pružamo kruha onima, na kojima ostaje buduće pokoljenje i sav život, a, eto, veliki narodi nalaze i potreb-